

▼
За једну од најстаријих радио-станица у Србији, Радио Ваљево, Агенција за приватизацију одредила почетну цену од 3.373 евра која се у другом кругу смањује за 33 процента, то јест на 1.124 евра

Дани неизвесности: седиште Радио Ваљево

Радио-станица јефтинија од сименталца

Ваљево – Како постати Берлускони на простору Колубаре и брда? Када је у питању куповина и гомилање медија, никад лакше и повољније. Довољно је у шепу имати неку хиљаду евра и исто толико се кредитно задужити и постати власник две радио и једне телевизијске станице.

Радио Ваљево близу пола века слови за јену од првих радио-станица у негдашњој Југославији и Србији. Од оснивања је емитовао програм у континуитету без обзира на бројне друштвене и економске кризе, распад СФРЈ, агресију НАТО-а, разорни митиншки земљотрес до потоњих катаклизмичних поплава. За овај бренд из којег се испилило све што је у протеклих неколико деценија било и остало од значаја за новинарство овог краја, Агенција за приватизацију је одредила почетну цену за продају, односно приватизацију од 3.337 евра. Уколико се не прода у првом кругу у другом ће она бити нижа за 33 процента и износиће 136.000 динара, односно 1.124 евра. Без обзира на то што је ова радио-станица у стопостотном власништву града, права је брукса што на понуђену цену није било никакве реакције. Можда су оснивачи заборавили на њен минути рад: од првих „шетњи“ са грађанима, бдења, указивања на значај културе и традиције за један крај и народ, прве жетвене снопове, пребачаје норми, афирмисања непролазних вредности, па све до забаве и спорта у којем је из ове радио-станице крунисано неколико врхунских репортера попут Јордана Ивановића,

Бранка Вићентијевића или Драгана Илића. Нико не зна где ће и у чијим рукама завршити на километарским тракама „штудера“ и „ухера“ снимљена документарна грађа и драгоцен фонотека. Где ће завршити гласови праве плејаде спикера које је у ову вештину уводила легендарна Драга Јонаш. И надање суштинско питање, да ли ће једна оваква радио-станица, која је од оснивања у служби грађана, односно њиховог информативног сервиса, имати праву замену ако се додатно окрњи и унизи. Због таквог „превида“, за Ваљево озлоглашена Агенција за приватизацију, која је претходно у црно завела неколико водећих привредних колектива, на пијац је истерала један од овдашњих градских сувенира и заштитних знакова нуђећи га по цени нижој од просечног млечног грла сименталске расе.

Приближна цена од 3.337 евра одређена је и за продају Јавног предузећа за информисање, издавање и маркетинг РТВ Пруга из Лајковца. Ипак, нешто од достојанства сачувано је код ТВ Љиг из истоимене вароши на Ибарској магистралу, која се продаје по почетној цени од 10.490 евра. Скептици и политичари опште праксе кажу да су понуђене цене, ипак, прихватљиве под условом да буде заинтересованих купаца. Међутим, како је поодавно елиминисана максима да човек вреди онолико колико се његова реч поштује и да ју је сменила она да профит и интерес ваљају брда и долине, постоји основана сумња да неке јагме неће бити. **Будо Нововић**

Бивши радници траже земљу за нови комбинат

Око 450 бивших запослених у „Годомину“ након стечаја читаву деценију узалудно се надају да ће добити плате и отпремнине

Смедереву – Деведесетих година прошлог века почео је суноврат српског пољопривредног гиганта „Годомин“, надалеко познатог по чувеној сорти грозња од које се правило вино „смедеревка“, а ових дана навршило се десет година откако је комбинат званично завршио у стечају. Држава као да је заборавила да је у Смедереву икада постојала фирма у чијем је власништву било више од пет хиљада хектара винограда и воћњака, највећи подземни вински подрум у овом делу Европе из кога су у свет одлазиле тоне вина по коме се прославило име града на Дунаву. Данас је имовина бившег гиганта потпуно упропашћена. Непродата земља запарљена, управна зграда сабласно рашчупана док уместо запо-

Педесетак бивших радника окупило се на десетогодишњицу стечаја и упалило свеће преминулим колегама. Символично су „сахранили“ стари „Годомин“ и затражили од надлежних да им омогући да направе нови пољопривредни комбинат и винарску задругу.

– Од почетка стечаја умрло је 83 колеге. Ми преживели хоћемо да радимо и добијемо оно што нам припада. Упутили смо петицију Народној скупштини да подзаконским актом прекине стечај. Тражимо да бивши радници за један динар откупе преосталу имовину и добију 0,10 хектара по години стажа, и да отпремнине, које нам се такође дугују уложимо у стварање новог „Годомина“ и винарске задруге, јер је у нашем подруму

торожи и Цриквеници, 141 трактор, бројне камионе и продавнице, остану социјални случајеви. Такође, сматра да је срамота што је у тако јакој фирми проглашен банкрот.

Радници су, кажу, слали писма на адресе многих министара, бивших и садашњих, Агенцији за приватизацију, надлежном суду, стечајном управнику, локалној самоуправи, али одговора нема. Тражили су да се направи пресек продате и непродате имовине, жалили се да је у међувремену све пропало и уништено. Међутим, нема ни изгледа да ће стечај бити окончан у догледно време, а нема ни купаца.

– Мораћемо на крају да тужимо државу за недомашинско газдовање имовином, чиме је повериоцима смањена вредност капитала – најављује Милојевић који заједно са бившим колегама страхује да никада неће наплатити потраживања. А дугује им се, каже, у просеку по 4.000–5.000 евра: зараде од 2002. до 2005. године и 200 евра по години стажа за отпремнине. Последњи новац, по 11.000 динара, добили су 2008. године.

Један број инвалида радио добио је отпремнине, али због неуплаћених доприноса и вишегодишњих рупа у стажу примају привремене пензије, највише до 6.000 динара, па се осим са бољешћу буквално боре и за опстанак.

У „Годомину“ је у златно време радило око 1.500 радника. Нешто више од 600 њих дочекало је стечај у фирми који је покренут 8. јула 2015. после неколико неуспешних јавних тендера за продају.

Шта је још преостало од имовине некадашњег гиганта, нема званичних процена. Незванично реч је о десетак одсто од укупне вредности. Радници мисле да је остало 1.000 до 2.000 хектара земље и вински подрум стар 106 година, који сада потражују бивши власници у процесу реституције. Управна зграда, некада стамена и вредна око четири милиона динара, данас је руина без вредности.

Оливера Милошевић

Радници комбината „Годомин“

слених по њој шетају змије, вински подрум урушава влага и небрига, а бивши радници полако изумиру. Ако је држава заборавила, они који су радили у „Годомину“ – нису. Као со на живу рану гомилају им се године без решеног статуса, без давно зарађених плата и отпремнина. Око 450 њих остало је на улици и читаву деценију узалудно се боре и надају. Није мали број оних који су ту наду понели у гроб, не дочекавши шта им следује.

била прва таква у Србији – рекао је Витомир Милојевић који је у комбинату радио 24 године.

Милојевић је поручио да је срамота што су радници поред сиљних плодних хектара остали гладни.

Ван памети је, казао је он, да радници комбината који је, поред 5.300 хектара њива, поседовао хладњачу, два подрума, радионицу амбалаже, семенски центар, три ресторана, један мотел, два одмаралишта у Пор-

Теслин торањ у Јабуци

Јабукa – Свет 1917. године није био спреман за Теслине идеје, па је тако Ворденклиф торањ за бежични пренос енергије у комуникацију, висок 57 метара савршен са земљом на Лонг Ајленду, али је, истина тридесетак пута умањен, никао хиљадама километара одакле у једном дворишту села Јабукa крај Панчева. Двориште припада Слободану Милевском, а и макета торања, висока два метра и тешка седамдесетак килограма је његово дело.

„Ни Тесли дуго нико није могао да сазида циновску грађевину, јер је реч о јединственом грађевинском подухвату, а 110 година после хтео сам да видим могу ли то ја да учиним. Знао сам да ће бити проблема, јер торањ није ни квадрат, ни правоугаоник, није пирамида, а ни купа, већ је октагон и нема ниједне праве линије. Радио сам петнаест месеци, на основу оригиналног Теслиног цртеж из листа „Галаксија“. Било је и ноћи без спавања, када сам превртао и прерачунавао пропорције, а у ходу морао да изнађем и нова решења, алате и материјале. Само купулу на врху

Слободан Милевски са макетом Теслиног торања

правио сам пола године, 607 полусфера на њој направљено је од дечијих звечки. Темељ је од челичних профила, носачи од арматуре „де-

сетке“, а пошто нисам имао довољно новца од моје пензије, „страдао“ је летњи туш из нашег дворишта, прича проналазач Слободан Милевски.

Слободан се ни ту није зауставио. У својој кући је направио мали музеј посвећен великану, а његовим радовима, и фотографијама испуњени су и сви зидови мале радионице у којој је у дело спровео још два Теслина проналазка – вибрирајућу платформу, која се користи у медицинске сврхе за лечење дигестивног тракта и кућни вентилатор без лопатица, који хлади, а да никоме није јасно како.

Милевски каже да је желео да подсети на Теслину тврђњу да би уз помоћ торања могле, још тада, да се успоставе бежичне радио-везе у читавом свету. Управо да би то доказао, Тесла је, 1904. године изградио торањ, који је са уземљењем и темелима парао небо над Америком до висине од 181 метар.

О. Јанковић

Споменик Тесли у Ужицу

„Лебдећи Тесла“ у част генија и науке

Ужице – Необична скулптура „Лебдећи Тесла“ уметника Драгана Раденовића, постављена у ужичком Малом парку између здања градске куће и гимназије, привлачи погледе пролазника. Део је садржајне манифестације „Тесла на Ђетињи“ којом се Ужице – где је пре 115 година направљена прва хидроцентрала по Теслиним принципима у овом делу Европе, која и данас оригиналним „Сименовим“ машинама производи струју – на посебан начин укључује у данашње обележавање 159. годишњице рођења Николе Тесле и Дана науке у Србији.

Своје почастии генију град Ужице одаје програмом осмишљеним у сарадњи са Удружењем Ужичана у Београду и Удружењем „Српски кривак“. Уз „Лебдећег Теслу“, данас ће овде моћи да се погледа музејска поставка о старој хидроцентрали, а биће одржан

и мултимедијални програм у част знања и науке.

О Тесли ће окупљенима пред старом електраном говорити проф. др Божић Раденовић и новинар Станко Стојиљковић. Придружује им се и др Владимир Рековић, који је за ову прилику дошао из истраживачког центра ЦЕРН из Женеве. Овај научник одрастао је и школовао се у Ужицу, а већ осам година у ЦЕРН-у ради на најсложенијим подухватима истраживања елементарних честица. Из Лондона стиже Биљана Тешкић, врхунска уметница фотограуре, надахнута овим завичајем, која своја дела већ годинама излаже у Краљевској академији у британској престоници. У културном делу дешавања крај хидроцентрале учествују певачи браћа Теофиловић, извођачи јуначких песама уз гусле кавке је и Тесла волео, млади фолклорци и други. **Б. Пејовић**